

SEV.EN NOVINY

7

ZDARMA | ČÍSLO 1 | 2026 | NOVINY SEV.EN

MRAZU SE V PROVOZU NEBOJÍ

podrobnosti na stranách 2 a 3

PŘIHLASTE SE K ODBĚRU

SMS ZPRÁV

ZE SKUPINY SEV.EN

Informační SMS kanál zajistí zaměstnancům skupiny Sev.en lepší dostupnost informací o událostech ve skupině (např. náhlá omezení a změny v zaměstnanecké dopravě, mimořádné nabídky kulturních akcí, soutěže apod.)

Uživatelé služebních mobilních čísel jsou do databáze odběratelů SMS zpráv zařazeni automaticky.

K ODBĚRU SMS ZPRÁV Z VAŠEHO SOUKROMÉHO TELEFONU SE MŮŽETE PŘIHLÁSIT:

- telefonicky u Ivety Janošové, tel. 478 003 131
- e-mailem na adresu: i.janosova@7group.cz
- nebo pomocí přihlašovací SMS ve tvaru: číslo, jméno příjmení, lokalita (možné lokality jsou: Most, Chvaletice, Kladno, Zlín, Praha, Počeradý), společnost - odeslané na číslo 702 154 542

vzor.: 987 654 321, Josef Novák, Most, VUAS

VÁŽENÉ KOLEGYNĚ, KOLEGOVÉ,

dovolte mi, abych vás pozdravil v novém roce, který bude pro naši skupinu v mnoha ohledech přelomový.

Nejprve bych ale rád poděkoval vám všem za loňský rok, který jsme společnými silami zvládli bez zásadnějších potíží. Všechny hlavní cíle pro rok 2025 se podařilo naplnit, což je dvojnásob pozitivní, když víme, jak nepředvídatelný je energetický trh a jak náročné je cokoli plánovat a předvídat na delší časové období. Znamená to, že jsme se dokázali přizpůsobit složitým podmínkám a dosáhli v našich provozech celkově vyšší výroby než v roce 2024. Nepodařilo by se to bez vašeho obrovského nasazení a úsilí, za což vám patří upřímný dík, který akcionář na konci roku vyjádřil i mimořádnou odměnou všem zaměstnancům skupiny.

Nechci vám nyní slibovat, že v letošním roce se situace nějakým zásadním způsobem změní. Čekají nás obdobné výzvy jako vloni. Stále budeme čelit výpadům, že klasickým elektrárnám odzvonilo a už je nikdo nepotřebuje. Letos to bude odlišné v tom, že bychom už během zimních měsíců měli mít jasné stanovisko od příslušných institucí, jestli s našimi výrobními zdroji počítají a za jakých podmínek, či nikoli. O tom jsme se společně bavili i na loňských setkáních v jednotlivých lokalitách. Na základě tohoto rozhodnutí se budou odvíjet i naše další kroky a plány. Jisté v tuto chvíli je pouze to, že nás opět čeká náročný rok, ale jsem si jistý, že jej znovu zvládneme, protože se můžeme opřít o vás, zaměstnance, kteří jsou schopni se vypořádat s různými výzvami a nelehkými úkoly.

Přeji vám v nadcházejících dnech roku 2026 pevné zdraví a hodně síly.

Luboš Pavlas,
CEO skupiny Sev.en Česká energie

ČEPS vydal koncem ledna stanovisko k potřebě energetických zdrojů skupiny Sev.en Česká energie v přenosové soustavě. Zástupci skupiny se vzápětí v elektrárně Počeradý a Teplárně Kladno sešli se zaměstnanci, aby jim vysvětlili, co toto oznámení pro společnost skupiny aktuálně znamená a jaký bude navazující postup. Nadále platí, že o konkrétních krocích týkajících se ukončení provozu Elektrárny Počeradý, Teplárny Kladno a Elektrárny Chvaletice, včetně dopadů na těžbu v lomech Vršany a ČSA, bude vedení skupiny na základě stanoviska ČEPS jednat s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. V návaznosti na výstupy z těchto jednání se uskuteční další setkání zaměstnanců s vedením jednotlivých společností. O konkrétních termínech budou všichni zaměstnanci včas informováni.

(red)

O úspěšném přihlášení do databáze odběratelů budete informováni SMS zprávou doručenou z čísla 702 154 542.

ZIMNÍ ROZMARY
POČASÍ V PROVOZECH

STRANY 2 A 3

BEZ SPOLUPRÁCE
S MĚSTEM SE INVESTICE
NEVYPLATÍ

STRANA 4

MONITOROVAT EMISE
METANU MUSÍ
I POVRCHOVÉ LOMY

STRANA 6

ODBORNÍCI ZAČÍNÁJÍ
ŘEŠIT BUDOUCÍ
VYUŽITÍ VRŠAN

STRANA 9

ROZMARY POČASÍ DOPRAVU UHLÍ NEZASTAVÍ

Klasickou zimu s pořádnou sněhovou nadílkou a mrazem už si v regionu za poslední roky málem nikdo nepamatuje. Přesto se obecně předpokládá, že i když nastanou mimořádné podmínky, výroba elektřiny, stejně jako doprava uhlí do elektráren se nezastaví a bude fungovat bez přerušení. Pravdou je, že sníh ani mráz kolejovou dopravu společnosti Sev.en Inntech nezaskočil.

„Stejně jako v ostatních provozech ve skupině Sev.en Česká energie i u nás máme interní směrnice týkající se zimních opatření. Podle nich se pracuje už od podzimu, aby se vše potřebné připravilo v předstihu a pak už se postupuje podle aktuální potřeby,“ uvedl Pavel Šístek, vedoucí kolejové dopravy společnosti Sev.en Inntech. Po železnici se přepravuje prakticky veškeré uhlí z těžebních společností do elektráren skupiny Sev.en Česká energie. Do Elektrárny Počeradý se z lomu Vršany standardně vystavují čtyři vagonové soupravy na směnu. „Když udeří silné mrazy, v elektrárně Počeradý využíváme rozmrazovací tunel, ve kterém může být souprava odstavena až dvanáct hodin. V takovém případě vystavujeme o jednu soupravu navíc, aby byl provoz plynulý a nenarušili jsme dodávky,“ vysvětlil vedoucí.

Po kolejích se nevozí pouze uhlí, ale také stavební alternativní materiály k zakládání. „Vnitřky vagonů, které k přepravě těchto materiálů využíváme, jsou obloženy plastovými deskami, aby se na ně materiál nelepil a lépe se vykládal. Ten-

to způsob se nám osvědčil a ani v letošních mrazích jsme nezaznamenali žádné zásadní potíže,“ uvedl Pavel Šístek. Přesto je občas zapotřebí železniční soupravy od nalepeného materiálu vyčistit. Kolejová doprava k tomu využívá speciální techniku. Na čištění vozů pro stavební alternativní materiály se v dopravě Š3 na 8. koleji nasazuje vozidlo Liebherr se speciálním nástavcem.

V lokalitě Jan Šverma u hradla Š1 je další speciální pracoviště, takzvaná čistírna talbot. Jedná se o rampu, pod kterou projíždí vlaková souprava a stroj typu UDS se speciálním nástavcem shora čistí jednotlivé vagony. Po ukončení provozu Úpravny uhlí v Komořanech byl provoz talbotových souprav výrazně omezen a v současné době jsou využívány k nakládce v lokalitě ČSA-NS1 pro převoz a vykládku na

homogenizační drtírnu. Na NS3 se pak nakládá uhlí pro zlínskou teplárnu.

Největší nápor zažívají během zimy samotné koleje. „Na úseku traťového hospodářství máme poruchovou četnu, takzvané sněhuláky. Jedná se o tři skupiny po jedenácti lidech, kteří drží vždy týdenní pohotovost. Naším úkolem je i ve spolupráci s nimi udržovat nejdůležitější trasy neustále sjízdné,“ uvedl Pavel Šístek. Skvělým pomocníkem hradlařů je elektrický ohřev výměn. Kolejová doprava má k dispozici pětáctiletý výhybek s elektrickým ohřevem, které hradlařům zajistí jejich bezproblémové přestavování pro zachování provozu.

„Zimních opatření je v kolejové dopravě celá řada a fungují dlouhá léta. Některá jsme v uplynulých letech nemuseli využívat, letos jsme se k nim znovu vrátili,“ uzavřel vedoucí kolejové dopravy.

(pim)

Mrazivé počasí, na silnicích ledovka, vydatné sněžení. Jevy, které k zimnímu období patří, ale v posledních letech nebyly příliš časté. V provozech skupiny Sev.en Česká energie se na zimu připravují od podzimu, protože elektrárny v tomto období obvykle dosahují nevyšších výkonů.

„Zimní opatření začínají platit už od podzimu. Máme interní směrnice, kde je přesně po jednotlivých úsecích stanoveno, která zařízení je třeba zkontrolovat a kdo za ně odpovídá. Vše se musí stihnout ještě předtím, než nastane skutečná zima,“ uvedl Tomáš Polák, vedoucí odboru řízení provozu Elektrárny Počeradý.

V Počeradech se mimo jiné kontrolují vytápěné trasy, včetně vytápění v budovách. Za pomoci termokamery se prověří izolace. Postupně se začíná zprovožňovat i rozmrazovací tunel, který slouží k rozmrazování železničních souprav s uhlím, případně vápencem. Tunel je v pohotovosti už od zahájení zimní sezóny a během zimních měsíců se využívá prakticky nepřetržitě.

Rozmrazovací tunel – Zařízení z montovaného železobetonu, do kterého se vejde jedna kompletní vlaková souprava. Pokud venkovní teploty nepadají pod bod mrazu, udržuje se v něm teplota maximálně do 40 °C. Vagony s uhlím do tunelu zajíždějí na kratší časové úseky i při venkovních teplotách kolem nuly. V mrazivých dnech se vyhřívá teplovzdušným ohřevem na 65 °C pomocí redukované páry o teplotě 180 °C. Promrzlé vagony plně naložené uhlím se v tunelu ohřívají mezi šesti až dvanácti hodinami podle aktuálního počasí. Rozmrazovací tunel pomáhá s lepší vykládkou, ale také umožňuje případně kvalitnější mechanické dočišťování vagonů.

Přes řadu pravidelných každoročních opatření se najdou situace, na které se nedá dopředu připravit. I s nimi se v provozu zpravidla dokážou vypořádat.

(red)

BEZ SPOLUPRÁCE S MĚSTEM SE INVESTICE DO NOVÝCH TECHNOLOGIÍ NEVYPLATÍ

Jednání mezi Teplárnou Kladno a zástupci města o budoucnosti dodávek tepla pro zdejší obyvatele uvázla na mrtvém bodě. Skupina Sev.en Česká energie v listopadu oznámila dopisem odpovědným úřadům záměr ukončit provoz v elektrárnách Chvaletice, Počeradý a Teplárně Kladno k zákonnému termínu, tedy v prosinci 2026, nejpozději v březnu 2027. Pro Kladno je tento krok specifický v tom, že s výrobou elektrické energie by skončila také výroba tepla, které teplárna dodávala prostřednictvím společnosti TEPO odběratelům v Kladně.

Obyvatelé ale bez tepla rozhodně nezůstanou. Náhradního dodavatele určí Energetický regulační úřad, který má na rozhodnutí čas až do podzimu. Vedení města Kladno trvá na tom, že do dvou maximálně do 2,5 roku vybuduje vlastní zdroj a cena tepla pro obyvatele se nezmění. Celá problematika se dostala i na jednání prosincového zastupitelstva města, kde však zaznělo i několik nepřesností.

Kladenská teplárna zástupce společnosti TEPO a města Kladno opakovaně informovala o nedobré ekonomické výhledu výroby elektrické energie a tepla z uhlí a upozorňovala na blížící se konec jeho využívání, které je vzhledem k technologii v kladenské teplárně za současné situace jediným možným zdrojem pro výrobu tepla. Drahá emisní povolenka a nastavení evropského energetického trhu tvrdě dopadají na celé české teplárenství, nejen na Teplárnu Kladno. Ta navíc čelí nevyvážené smlouvě s distributorem TEPO, uzavřené ještě v době před energetickou krizí, nerespektující zejména výrazný nárůst ceny za emisní povolenku. V důsledku tohoto vývoje se výsledek hospodaření Teplárny Kladno v roční bilanci propadá. Dva roky teplárna distribu-

tora upozorňovala, že dlouhodobá smlouva je za stávajících podmínek neudržitelná, jelikož cena tepla nepokrývá náklady na jeho výrobu. A pokud nedojde k dohodě o její změně, bude teplárna nucena ukončit výrobu elektřiny a tepla ve stávajícím režimu. K tomu nakonec v listopadu došlo oznámením státním orgánům.

Na opakovaných jednáních se společností TEPO se zástupci teplárny snažili najít kompromis a upozorňovali, že je nezbytné urychleně zahájit jednání o transformaci i přes to, že stávající smlouva je platná. Přišli s návrhem na oboustranně přijatelné řešení. Týkalo se transformace teplárny z uhlí na plynové kogenerační jednotky doplněné o záložní plynové kotle. Na transformaci byli připraveni žádat o dotaci z aukce MPO na podporu KVET (kombinovaný zdroj výroby energie a tepla). Uzávěrka pro podání žádostí do poslední aukce na podporu těchto zdrojů je 24. února. Aby celý projekt transformace dával ekonomický smysl, je nutné, aby kladenská teplárna měla partnera na odběr tepla. „Jsme připraveni KVET realizovat, ale bez spolupráce s hlavním odběratelem tepla, tedy společností TEPO, včetně nastavení dlouhodobě oboustranně akcep-

tovatelných podmínek spolupráce, to není možné. Tento koncept jsme zástupcům městské firmy opakovaně představili a prezentovali společně s předpokládanou cenou tepla z nového zdroje,“ uvedl Michal Hons, generální ředitel Teplárny Kladno. Na jednání zastupitelstva bylo představeno i odštěpení části neuhelného majetku Teplárny Kladno. Technologická část založená na spalování uhlí, která zajišťuje zároveň výrobu a distribuci tepla, zůstala součástí Teplárny Kladno. Neuhelná výrobní zařízení (lokální distribuční síť elektřiny a plynu, plynová turbína a elektrokotel s akumulací) byla převedena do společnosti Sev.en Zeta, a.s., která doposud spravovala fotovoltaický park v Ústeckém kraji. Protože vše nasvědčuje rychlému odklonu od uhlí, bylo potřeba připravit prostředí pro vznik nového transformovaného zdroje zcela nezávislého na uhlí, kterým je právě společnost Sev.en Zeta. Tím se zásadním způsobem usnadní možnost bankovního financování bez ohledu na další provoz uhelných technologií. Oddělení na „uhelná“ a „neuhelná“ aktiva umožní bez jakýchkoli podmínek či sankcí zachovat provoz uhelné i nové KVET technologie, která bude zcela nezávislá na další životnosti uhelných zdrojů. To je nezbytné pro udržení co nejvýhodnější ceny tepelné energie.

Podmínky stávající smlouvy teplárně nedovolují zahájit investice do nových technologií, protože prodejní cena tepla společnosti TEPO je tak nízká, že by potřebnou investici a následný provoz nepokryla. Návrh Teplárny Kladno předpokládal postupnou transformaci ve třech etapách. (red)

Vzorky uhlí se odebírají přímo u velkostrojů. Foto: (pim)

POVINNOST MONITOROVAT EMISE METANU MAJÍ I HNĚDOUHELNÉ LOMY

Sledovat, analyzovat a vykazovat emise metanu nemusí jen v hlubinných dolech, nevyhnou se ani povrchovým lomům. Tato povinnost vyplývá z evropského nařízení o snižování emisí metanu v energetice a vztahuje se i na uhelné těžební společnosti ze skupiny Sev.en Česká energie.

„Evropská legislativa pro monitoring metanu se týká všech těžářů fosilních paliv, takže v tomto směru nejsme výjimka, ačkoli v našich podmínkách se nejedná o nic zásadního. Z dosavadních měření vyplývá, že hodnoty, které v našich těžebních společnostech byly doposud naměřeny, jsou hluboko pod stanoveným limitem,“ vysvětlil Petr Urban, vedoucí útvaru báňského rozvoje a environmentu Sev.en Inntech.

Ve společnostech skupiny Sev.en Česká energie se měření a s tím související odběry vzorků pro-

vádějí pravidelně od roku 2024. „Sběr vzorků uhlí a jejich následnou analýzu provádí společnost VUHU pravidelně jedenkrát za čtvrt roku. Vzorky se odebírají přímo z uhelných řezů v obou našich lokalitách. Odebírá se vždy po čtyřech vzorcích u každého velkostroje, zhruba do hloubky jednoho metru,“ doplnil Libor Poncar, hlavní inženýr útvaru vedení provozů Vršanské uhelné.

Vzorky VUHU vyhodnocuje ve své laboratoři podle vlastní metodiky a výsledky posílá těžební společnosti. Ta je doplní do zprávy, kte-

rá se odevzdává státní báňské správě. Evropské nařízení platí už od roku 2024 a povinnost monitorovat a snižovat emise metanu se vztahuje na všechny těžáře fosilních uhlovodíků, tedy producenty ropy, zemního plynu a rovněž uhelné společnosti. Požadavek je to vcelku logický, protože podle vědců má metan mnohem výraznější vliv na globální oteplování než oxid uhličitý. Emise metanu neprodukuje pouze průmysl, ale také zemědělství, nakládání s odpady i sama příroda, například z tajícího permafrostu v arktických oblastech. Kromě pravidelného odběru vzorků z povrchových lomů se aktuálně řeší i problematika kontinuálního měření emisí metanu ze stařin hnědouhelných hlubinných dolů.

(pim)

Foto: Luboš Najmr

LED NEMUSÍ JEN ŠKODIT, UMÍ VYKOUZLIT I NÁDHERNÉ OBRAZY

Mrazivé počasí nemusí nutně přinášet jen nepříjemnosti. Těm, kdo v arktickém počasí pracují venku, se to dost obtížně vysvětluje. I v povrchových lomech ovšem odedávna platí rčení, že mráz je nejlepší cestář. Dokáže navíc vykreslit velmi zajímavé obrazy, o čemž svědčí i několik fotografií, které se v lokalitách skupiny Sev.en Česká energie podařilo zachytit. Třeba rampouchy na chladicí věži bloku 7 kladenské teplárny nebo ledopád v předpolí lomu Vršany.

Pokud i vy narazíte na zajímavou scenérii a pořídíte fotografii, o kterou byste se chtěli podělit s ostatními, můžete ji sdílet ve facebookové skupině 7spolu nebo ji poslat e-mailem do redakce Sev.en Novin. Rádi ji zařadíme do některého z dalších vydání.

NEJEN UHLÍ, TAKÉ VODU MUSÍ V ELEKTRÁRNÁCH HLÍDAT PŘED ZAMRZNUTÍM

Nejdůležitější částí technologie tepelné elektrárny se neobejdou bez vody, a protože v některých místech teče potrubím ve volném prostoru, v mrazivém počasí je nutné zajistit, aby nezamrzla.

Týká se to například výtlačného potrubí do usazovacích nádrží. V Elektrárně Chvaletice i v ostatních lokalitách skupiny Sev.en Česká energie jsou zimní opatření obsažena v provozních instrukcích. „Teplota vody i hydrosměsi se běžně pohybuje v rozmezí 5 až 25 °C, vzduch v jednotlivých ročních obdobích dosahuje v krajních mezích od -25 až +45 °C. Pokud je hydraulické zařízení v činnosti a trubkami protéká voda

či hydrosměs, stačí zpravidla teplota média k tomu, aby potrubí nezamrzlo,“ uvedl Martin Kohout, vedoucí oddělení péče o zařízení - společné technologie Elektrárny Chvaletice.

V zimním období ochrání potrubí před zamrznutím nepřetržitý provoz, kdy hydrosměs, případně voda musí být neustále v pohybu při udržení minimální rychlosti průtoku. Při zastavení j

Vzorky uhlí se odebírají přímo u velkostrojů. Foto: (pim)

potrubí vypouští. Výtlačná potrubí, zvláště u dálkové dopravy vedené nad terénem, obvykle nejsou izolována a hrozí zamrznutí. Pokud je hydrosměs v pohybu, riziko zamrznutí se s ohledem na její teplotu podstatně sníží. Podle výpočtů i zkušeností klesá teplota hydrosměsi asi o jeden až dva stupně na kilometr. Nebezpečí nastává při poklesu rychlosti a při zastavení. V případě odstavení provozu v zimním období, kdy voda nebo hydrosměs zůstanou v klidu, je nutné potrubí vypustit. V nejnižších místech je proto vybaveno vypouštěním. Stejný způsob vypouštění se využívá také u usazovacích nádrží. (red)

ZLÍNSKÁ TEPLÁRNA SE ZKRAJE ROKU ČINILA

Jakmile teploty z kraje letošního roku spadly pod bod mrazu, pro teplárny to znamenalo zvýšené dodávky. V Teplárně Zlín to bylo ve srovnání s ložiskem o desítky procent.

„V prvních osmi dnech roku 2026 činila dodávka tepla více než 40 tisíc GJ, což je o 10 % více než za stejné období roku loňského. Pokud srovnáme maximální hodinovou dodávku tepla v prvním lednovém týdnu s loňským rokem, jedná se dokonce o třicetiprocentní navýšení,“ informoval Jaromír Štach, vedoucí odboru řízení provozu zlínské teplárny. Maximální dodávka tepla byla zaznamenána v pondělí 5. ledna ráno, tedy hned o prvním plnohodnotném pracovním dni po vánočních svátcích. „Takto vysoké výkony samozřejmě

zvýšenou mírou zatěžují výrobní zařízení teplárny i vlastní rozvody tepla. Horkovodní soustava musí být v těchto mrazivých dnech provozována při teplotách okolo 120 °C,“ doplnil vedoucí.

Hlavním zdrojem teplárny Zlín je fluidní blok 31 pracujících v režimu kombinované výroby elektřiny a tepla, který během mrazivých dní trvale dosahuje maximálního možného výkonu. Dodávky tepla pomáhá zajišťovat ještě jeden ze dvou plynových kotlů pracujících ve vytopném režimu. (red)

PLUXEE I LETOS NABÍZÍ ŠIROKÉ SPEKTRUM SLUŽEB

Jedním z nejoblíbenějších benefitů zaměstnanců skupiny Sev.en Česká energie jsou benefitní karty Pluxee. Její držitelé mohou čerpat nejrůznější služby v hodnotě minimálně 10 tisíc korun za rok. Své body mohou využít na široké spektrum služeb od zdraví, přes cestování až po kulturu a vzdělávání. Uplatnit je mohou u několika tisíc partnerů, u nichž je možné platit benefitní kartou, stejně tak ve více než stovce e-shopů, kde se dají body použít online.

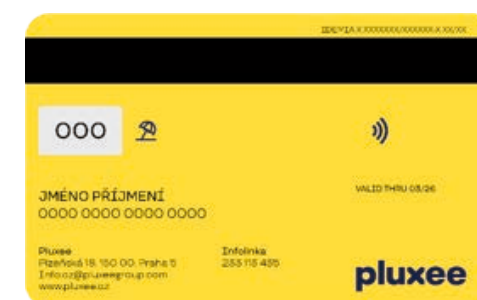
Držitelé benefitních karet většinou vědí, že své body musí uplatnit během kalendářního roku, pokud tak neučiní, body jim propadnou. Pro letošní rok již byly body na kartu připsány, takže zaměstnanci již mohou vybírat z kompletní nabídky služeb Pluxee. Stále je ale potřeba věst v patrnosti, že body musí být vyčerpány do konce roku.

Důležitá informace se týká platnosti benefitních karet Pluxee. Některým držitelům vyprší platnost benefitní karty v březnu letošního roku. Pro její výměnu ale nemusí podnikat žádné kroky, zaměstnavatel jim zajistí výměnu. Nové karty již byly objednány a v krátké době jim budou distribuovány.

Velkou oblibu si u některých zaměstnanců získala možnost převést si benefitní body z kafe-terie Pluxee na penzijní připojištění, doplňko-

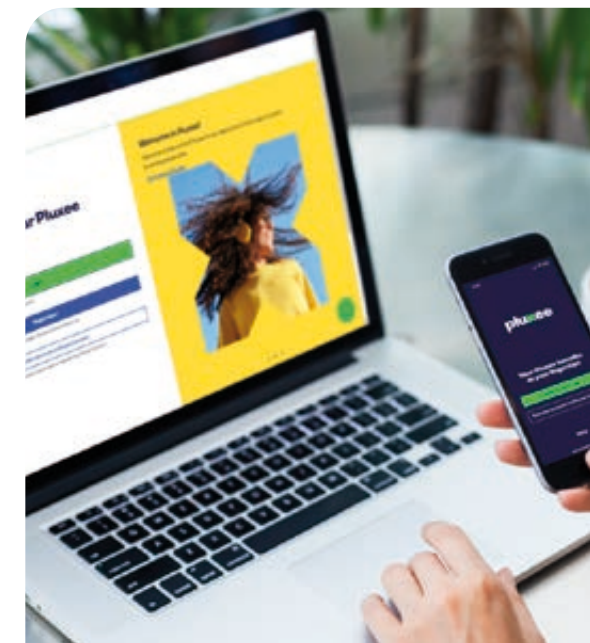
vé penzijní spoření nebo na dlouhodobý investiční produkt. I v letošním roce budou mít tuto možnost. Stejně jako v minulém období bude pro tento účel na jaře vyhlášen termín, kdy tak bude možné učinit. Nadále však platí, že převádět body mohou pouze zaměstnanci v pracovním poměru se sjednanou smlouvou na penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření, dlouhodobý investiční produkt a sjednaným příspěvkem zaměstnavatele.

Pokud kdokoli ze zaměstnanců bude mít nejasnosti nebo bude potřebovat pomoci s čerpáním bodů Pluxee, může se obracet na HR business partnery v personálních úsecích v jednotlivých lokalitách. Pro společností skupiny Sev.en Česká energie na Mostecku je kontaktní osobou Michaela Pechová. (pim)

INFORMACE PRO POŽIVATELE DEPUTÁTŮ

V roce 2026 začala platit nová legislativa vycházející ze zákona č. 323/2025 o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele. Tato legislativa vyžaduje doplnění údajů, které v současné době v agendě deputátů nejsou evidovány. Proto byli v závěru měsíce ledna 2026 písemně osloveni všichni současní poživatelé deputátů, kterým vznikl nárok do 16. 1. 1992. Jestliže oslovení poživatelé nevrátí zaslaný dotazník do 28. 2. 2026, nebude možné jim deputát vyplatit. Pokud máte ve vašem okolí bývalé zaměstnance, kteří tuto dávku pobírají, upozorněte je na výše uvedené skutečnosti. Dotazy k výplatě této dávky zodpoví Michaela Pechová, tel. 478 002 366.

V MOSTECKÉ KNIHOVNĚ JE K VIDĚNÍ NEČEKANĚ ŽIVÝ LOM ČSA

Nečekaně živý lom ČSA je název fotografické výstavy, kterou připravila společnost VUHU a do konce března si ji mohou prohlédnout návštěvníci mostecké městské knihovny.

Výstava vznikla v rámci projektu Green Mine, který se věnuje celkové revitalizaci a resocializaci lomu ČSA. Jejím účelem a cílem je změnit názor veřejnosti na krajinu po těžbě a ukázat, jak průmyslem výrazně zasažené území žije velmi rozmanitým životem. Záštitu převzal primátor Mostu Marek Hrvol.

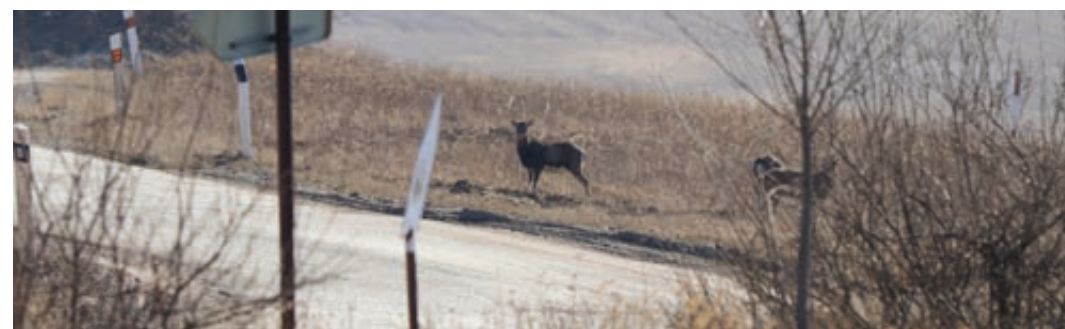
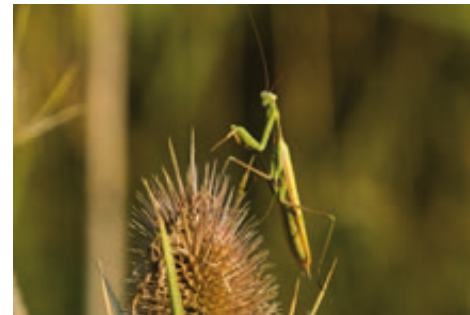
Na zhruba desítku panelů se návštěvníci populárně naučnou formou seznámí se změnami, kterými lom ČSA prochází. Většina prostoru je ale věnována fotografiím živočichů, kteří zde našli domov. Od zcela „obvyklých“ druhů, které se vyskytují v přírodě zcela běžně, až po ty, kteří si lokalitu ČSA vybrali pro její specifické podmínky. Některé patří na seznam chráněných

a kriticky ohrožených druhů. O každém z nich se zájemci dozvědí kromě základních informací i nějakou zajímavost.

VUHU se přípravy výstavy neujal náhodou. Se skupinou Sev.en Česká energie spolupracuje prostřednictvím Ekologického centra Most pro Krušnohoří v rámci projektu Green Mine na vzdělávacích programech pro školy. Tři výukové programy jsou zaměřené na rozvoj energetické a environmentální gramotnosti žáků druhého stupně základních škol a prvních a druhých ročníků středních škol. Vzdělávací instituce se do nich mohou zapojit prostřednictvím webových stránek projektu Green Mine. Současná výstava v městské knihovně tyto aktivity doplňuje. (red)

Foto: 4x Josef Horák

ODBORNÍCI ZAČÍNÁJÍ ŘEŠIT MOŽNOSTI BUDOUČÍHO VYUŽITÍ VRŠAN

Nejen lom Československá armáda se stal místem, na které se zaměřili výzkumníci a odborníci z celé řady přírodovědných oborů. Podobným způsobem se zajímají také o lokalitu Vršany, která se do budoucna rovněž může stát vyhledávanou.

Ve Vršanech se pohybují vědci v rámci projektu RUR – Region univerzitě, Univerzita regionu. Jedná se o strategický projekt Ústeckého kraje, jehož nositelem je ústecká Univerzita Jana Evangelisty Purkyně. Spolupracuje na něm s dalšími partnery z veřejného podnikatelského i neziskového sektoru. Jedním z hlavních partnerů je i Fakulta životního prostředí České zemědělské univerzity.

V loňském roce v lomu a jeho okolí prováděli výzkumníci z ČZÚ především měření, porovnávali rekultivovaná území s plochami, které byly pone-

chány přirozenému vývoji, protože i ty se v okolí Vršan nacházejí. Studijních lokalit bylo několik, například ve Slatinicích nebo v okolí lokality Jan Šverma. Posloužily především k biologickému průzkumu. Výzkumníky zajímalo, jaké druhy rostlin a živočichů se zde nacházejí. Odebírali rovněž vzorky půdy a měřili teplotu a vlhkost v jednotlivých studijních lokalitách. Z dosavadních výsledků mimo jiné vyplynulo, že nejvlhčími místy v okolí lomu Vršany jsou sukcesní plochy. Na práci přírodovědců navážou letos architekti a plánovači, kteří by měli zhodnotit území z ruz-

ných úhlů pohledu. Zajímát je budou jak samotná krajina a co v ní žije, tak sociologické aspekty i dopravní infrastruktura. Své pozorování promítnou do návrhů budoucího využití tohoto území. Do práce jim mohou zasahovat i obce v okolí a jeden z finálních návrhů bude obsahovat i jejich připomínky a podněty. Na konci jara by se měl uskutečnit společný workshop.

Vědcům i veřejnosti bude při tvorbě plánů využití území pomáhat virtuální realita. Podobně jako si veřejnost mohla prohlédnout území v okolí lomu ČSA v době před začátkem rekultivací, v současnosti a v budoucnu, bude se i nyní krajina kolem Vršan modelovat virtuálně pro lepší představu nové podoby území.

(red)

PROJEKT GREEN MINE MÁ ZA SEBOU PRVNÍ POLOVINU

Projekt Green Mine, který se zaměřuje na celkovou revitalizaci a resocializaci lomu ČSA, vstupuje letos do druhé poloviny. Z převážně administrativní fáze se dostává do realizační.

Strategický projekt Ústeckého kraje realizovaný s podporou Operačního programu Spravedlivá transformace má za sebou komplexní hodnocení ze sklonku loňského roku, kterého se kromě partnerů projektu zúčastnili zástupci Ministerstva životního prostředí, Státního fondu životního prostředí ČR i Ústeckého kraje.

Řešitelský tým projektu hodnotí dosavadní postup pozitivně, nesetkal se s žádnými neřešitelnými problémy. Aktuálně se specialisté věnují především přípravě území lomu ČSA a dolu Centrum pro další využití. Na jaře by měly začít demoliční práce v prostoru bývalého hlubinného dolu Centrum, přičemž památkové a historicky cenné objekty zůstanou zachovány pro další generace. Na tom skupina Sev.en Česká energie spolupracuje s Podkrušnohorským technic-

kým muzeem a dalšími odbornými institucemi. V průběhu loňského roku se z Centrumky stěhoval po několika částech těžební stroj, který se stane součástí sbírek Podkrušnohorského technického muzea.

Postupně se začne pracovat i na stavbě páteřní komunikace přes území lomu ČSA. Tříkilometrová silnice naváže na stávající vedoucí přes areál. Do konce roku 2027 vznikne také potřebná infrastruktura v podobě stezek, laviček, odpadkových košů a informačních cedulí.

Významnou část projektu Green Mine tvoří spolupráce s výzkumníky. Odborníci se zabývají například rekultivačními postupy nebo pěstováním rychle rostoucích dřevin na testovacích polích. Nechybí ani výzkum socioekonomických efektů, které bude mít celé zpřístupnění území na region

a jeho obyvatel. V realizaci bylo na sklonku loňského roku devět výzkumných úkolů.

Pro školy i zaměstnance se spustily vzdělávací kurzy i řada popularizačních akcí. Lom ČSA je proto označován jako terénní učebna. Během podzimu se zde vystřídalo 140 dětí z 11 škol z Mostecky a Chomutovska. Další série kurzů začne na jaře. Postupně se má do vzdělávacích programů o energetice či obnově krajiny zapojit kolem 800 žáků a studentů základních a středních škol z regionu.

OTUŽILCI NA JEZEŘE MOST PLAVALI POD DOHLEDEM BĀŇSKÝCH ZÁCHRANĀŘŮ

Více než stovka otužilců ze všech koutů republiky se po roce znovu sjela k jezeru Most na pravidelné setkání, jehož součástí byl i 3. ročník Českého poháru v zimním plavání. Na jejich bezpečnost už tradičně dohlíželi také bāňští záchranāři.

Počasí otužilcům příliš nepřálo, zatímco v loňském roce bylo jasno a slunečno, tentokrát byla obloha zamračenā. Na břehu se ryska teploměru pohybovala kolem nuly, voda měla 2,5° Celsia. Organizātoři vřdy kladou důraz na bezpečnost všech účastníků akce, proto je přítomen lékař a pravidelně také dvě skupiny bāňských záchranāřů. První tvořili členové ZBZS Odo-

lov, která organizačně patří do státního podniku DIAMO. Její členové provádějí mimo jiné i práce pod vodní hladinou. Potápěči se podílejí na správě hydrických rekultivací v severních Čechách, konkrétně na jezerech Milada a Most. Kromě potápěčů byly na místě i dva sanitní vozy bāňských záchranāřů. Jeden i s osādkou pravidelně poskytuje Hlavní bāňská záchranā st-

nice v Mostě. Jejich zásahu stejně jako v loňském roce nebylo zapotřebí.

Závodníci se během odpoledne vydali na trať dlouhé 250, 500, 750 a 1000 metrů, na úvod amatérští nadšenci vyzkoušeli stometrovou trať. Podle organizātorů zájem o zimní plavání neopadá a jezero Most se stalo dějištěm řady akcí, včetně loňského světového rekordu v počtu otužilců na jednom místě. Primátor Mostu Marek Hrvol při slavnostním zahájení potvrdil, že město pracuje na doplnění zázemí pro otužilce.

(red)

UKONČENÍ TĚŽBY V DOLE CENTRUM PŘIPOMENE VÝSTAVA

Na jaře uplyne deset let od ukončení hlubinné těžby hnědého uhlí v Česku. V dubnu 2016 vyjel z dolu Centrum na Mostecku symbolický poslední vozík. Nejen tuto událost chce připomenout výstava, kterou připravuje fotograf Petr Havlík.

Autor důl Centrum mapoval systematicky ještě v době jeho plného provozu a zachytil i okamžiky postupného útlumu. Svě snímky již prezentoval na několika samostatných výstavách, ta nadcházející má ukázat záběry, které veřejnost doposud neměla šanci vidět.

Výstava se uskuteční v Galerii Julius, netradičním výstavním prostoru bývalé traťové stanice v areálu hlubinného Dolu Julius III v Kopistech. Je společným projektem Podkrušnohorského technického muzea, které zde sídlí, a Petra Havlíka, který je kurátorem a připravuje program galerie. Během zhruba deseti let jejího fungování se zde

prezentovalo několik desítek autorů z blízkého i vzdálenějšího regionu.

(red)

Sezona Galerie Julius je stejnā jako Podkrušnohorského technického muzea, trvá od jara do podzimu. Kdokoli se vypraví do muzea, může navštívit i galerii. Pokud bude zavřeno, stačí se obrátit na zaměstnance muzea.

SERIÁL O UMĚLÉ INTELIGENCI

Specialisté ze společnosti Infotea připravili seriál týkající se problematiky umělé inteligence (AI). Od nového roku se s ním mohou zaměstnanci společnosti skupiny Sev.en Česká energie setkávat na skupinovém intranetu. Zároveň jsme ale chtěli, aby se s touto problematikou mohli seznámit i ti, kdo přístup k firemním počítačům nemají. Na této straně proto budete mít v nadcházejících číslech Sev.en Novin příležitost poznat základní pojmy, nabídneme jednoduché návody, jak vám může AI usnadnit práci a také upozorníme na úskalí, která její využití může přinášet.

ZÁSADY PRO POUŽÍVÁNÍ AI 1. Co jsou Multimodální AI

Doporučujeme využívat velké a ověřené platformy jako Gemini, ChatGPT nebo Copilot. Jde o tzv. multimodální nástroje – to znamená, že v jednom chatovacím okně zvládnou zpracovat různé vstupy. Nejen že píšou texty, ale umí také analyzovat nahrané obrázky a vyhodnocovat data z tabulek či grafů. Zvládnou i generovat obrázky či krátká videa dle zadání. Ve skupině Sev.en tyto nástroje používáme jako podporu, ne jako náhradu za lidské rozhodování.

2. Nejdříve bezplatná verze

Vřdy začínejte s bezplatnými verzemi. Place-nou licenci poptávejte až ve chvíli, kdy vám nástroj prokazatelně šetří čas, ale narážíte na jeho limity.

- **Systém limitů:** Bezplatné verze obvykle fungují na principu „kreditů“ (počet dotazů za čas). Pamatuje, že náročnější úkoly, jako je generování obrázků nebo analýza velkých souborů, spotřebují vaše kredity mnohem rychleji než běžná textová konverzace.

3. Na co AI využít (a na co ne)

- **Skvělé pro:** Brainstorming nápadů, první návrhy e-mailů a článků, shrnutí dlouhých dokumentů, vysvětlení složitých témat, hledání chyb v programovacím kódu.
- **Nepoužívat pro:** Práci s citlivými údaji, finanční právní či finanční rady, ověřování aktuálních informací (AI často postrádá nejnovější kontext).

4. Pozor na „halucinace“

AI není vyhledávač pravdy, ale generátor textu. Jejím cílem je sestavit gramaticky správnou větu, která navazuje na váš dotaz. Pokud AI nezná odpověď, raději si jí velmi přesvědčivě vymyslí, než aby přiznala nevědomost.

- **Pravidlo:** Důvěřuj, ale prověřuj. Čísla, data a fakta vřdy ověřte z jiného zdroje.

5. Bezpečnost dat je na prvním místě

Při používání AI nástrojů mějte na paměti dvě hlavní rizika:

- **Vaše data učí model:** Data vloženā do veřejných nástrojů budou použita k jejich dalšímu trénování. Nikdy nevkládejte rodnā čísla, hesla, interní firemní data nebo obchodní tajemství.
- **Rizikové nástroje ze zahraničí:** Vyhněte se nástrojům s nejasným původem, zejména

těm z Číny (např. DeepSeek). Tyto služby mohou být povinny sdílet data s tamní vládou, a také často cenzurují obsah. Před těmito riziky varuje i NŮKIB.

CO JE TO VLASTNĚ AI: KONEC MÝTU, NĀSTUP REALITY

Mā vědomí? Kde ji najdu? A proč se někdy chová tak přesvědčivě, i když říká naprostý nesmysl?

Možná máte pocit, že se o AI mluví všude. A máte pravdu. Podle průzkumů si 87 % vedoucích pracovníků myslí, že AI změní způsob, jakým firmy fungují*. Není to ale jen technologie pro IT oddělení. Je to novā základní dovednost pro každého z nás – od administrativy přes výrobu až po management.

zdroj: <https://www.ibm.com/downloads/cas/NGAWMXAK>

JAK AI DOOPRAVDY „PŘEMÝSLÍ“? (NENÍ TO MAGIE, JE TO STATISTIKA)

Když chatujete s moderní AI, můžete mít pocit, že na druhé straně je někdo, kdo vám rozumí. Že tam je nějaký „duch ve stroji“. Pravda je ale prozaičtější, ačkoliv technicky fascinující. Těmto systémům se říká LLM (Large Language Models – Velké jazykové modely). Představte si je jako gigantickou knihovnu, která přečetla téměř celý internet. Ale místo toho, aby si pamatovala věty, vytvořila si obrovskou „mapu slov“.

AI NEPŘEMÝSLÍ JAKO ČLOVĚK. ONA POČÍTÁ PRAVDĚPODOBŇOST

Když jí napíšete „Dobrý...“, model se podívā do své mapy a spočítā, že s 99% pravděpodobností následuje slovo „...den“ (nebo „...večer“, podle kontextu). Když jí položíte složitou otázku, ona slovo za slovem sklādā odpověď, která je statisticky nejpravděpodobnější. Proč je to důležité vědět? Protože to vysvětluje, proč AI občas lže (odborně se tomu říká halucinace). Ona se nesnaží lhāt, ona se jen snaží doplnit slovo, které do věty statisticky pasuje, i když fakticky nedāvā smysl. Je to generátor textu, ne vyhledávač pravdy.

S JAKÝMI NĀSTROJI ZAČÍT? (A CO JE TO MULTIMODALITA)

Než se pustíme do složitějších úloh, pojďme si představit hlavní hráče. Dnešní AI už totiž není jen o psaní textu. Vstoupili jsme do éry tzv. Multimodální AI.

Co to znamená? Že s umělou inteligencí můžete komunikovat mnoha způsoby najednou.

- **Text:** Píšete jí jako kolegovi na chatu.
- **Obraz:** Nahrajete fotku rozbitého stroje a zeptáte se: „Co je tady špatně?“ nebo vyfotíte ingredience v lednici a zeptáte se: „Co z toho mám uvařit?“
- **Hlas:** Můžete si s ní povídat jako do telefonu.
- **Dokumenty:** Nahrajete dlouhé PDF a řeknete: „Vytáhni mi z toho to podstatné.“

Doporučujeme začít s těmito ověřenými nástroji (většina má kvalitní verzi zdarma):

1. Google Gemini: Skvělý univerzální pomocník, který je propojený s ekosystémem Google. Výborně umí česky a je velmi silný v kreativitě.
2. ChatGPT (od OpenAI): Průkopník, který celou tuto revoluci odstartoval. Je známý svou schopností velmi přirozeně konverzovat.
3. Microsoft Copilot: Nástroj integrovaný do světa Windows a Office, který s vámi komunikuje přímo ve vašem pracovním prostředí.

TIP: Nemusíte se bát, že něco rozbijete. Tyto nástroje jsou stavěné pro běžné uživatele. Zkuste si otevřít Gemini nebo ChatGPT a prostě je pozdravte. Je to ten nejlepší první krok.

LEDOVEC OČEKÁVÁNÍ

Často máme o umělé inteligenci zkreslené představy. To, co vidíme nad hladinou, je jen zlomek skutečných možností. Většina z nás zatím ani netuší, jak pokročilé nástroje máme k dispozici. Ta obrovská část pod vodou symbolizuje sílu AI, kterou teprve musíme objevit.

Nespokojte se jen s povrchem; technologie je připravena zvládnout mnohem víc, než si teď dokážeme představit.

(Pokračování příště)

POMŮCKA: AMARU, ELAM, NAS, SINTR, SOROL, TRET, ULMUL	SEVERO- MORAVSKÉ MĚSTO	PÓROVITÁ HORNINA VZNIKÁ VYSRAŽE- NIM	INICIÁLY TENISTY AGASSIHO	NEZNÁMÉ LETAJÍCÍ OBJEKTY	OBRAZNÝ ZPŮSOB VYJAD- ROVÁNÍ V BIBLI	KINA	CITO- SLOVCE RŮZNÝCH POCITŮ	ZKR. SOUVĚZDI RYS (LYNX)	STARO- VĚKÉ MĚSTO NA TIGRIDU	MUŽSKÉ JMÉNO (19.3.)	KÓD ŠPANĚL- SKA
ZN. OSMIA			ANGLICKÉ OZNAČENÍ NOREM AMER. FILM (K. WHEAT)		SPZ PŘÍBRAM		STROMO- RÁDI MEZINÁ- RODNÍ KÓD SAN MARINA				
BALKÁN- SKÝ POKRM					ŘECKÝ DRAMATIK (525-456 PŘ. N.L.) CELEK (Z LET)						
ZASTA- RALÉ ZÁJMENO			ZNAČKA ŽÁROVEK PASÁŽE				ANGL. ZKR. NÁMORNÍ LETECKÉ ZÁKLADNY KOMEN- SKÉHO				INIC. ZPĚVÁKA MERTY
ŠPRYM				CELNÍ KÓD UKRAJINY ČIN. BÁSNÍK (ČHING)		INIC. HERCE JELINKA OHLAS		HRANICE POLÍ CITOSLOVCE ÚDIVU			
JEDNOTKA PLOCHY			FILMOVÁ ROLE S. STALLONA BRODIVÝ PTÁK			SPZ PRAHY- MĚSTA AMERICKÝ PODNIKATEL		SPZ FRÝDEK MÍSTEK KDO SE ZABÝVÁ ETIKOU			
	TIŠÍCI CITO- SLOVCE	Tajenka 1 DOMÁCKY RONALD								BRÁHMÁN- SKÉ TAJEMNÉ SLOVO	ZKRATKA PRO MELANINE FORMALDE- HYDE
ČÁSTI HORNIN O VELL- KOSTI ZRNA				ŠVĚD. SÍDLO MATEMA- TICKÁ ZKRATKA			NEJMENŠÍ ČÁST MOLEKULY STAROIN- DICKÝ BÁSNÍK				
ATOL V SOU- OSTROVÍ KAROLINY				DOPRAVNÍ PRO- STŘEDKY VTIŠTĚNÁ STOPA			INICIÁLY FYZIKA FRANKA IDENTIFI- KAČNÍ ČÍSLO ORGANIZACE				
LEHCE					ČTVRÁK JEZERO V RUMUN- SKU					MOMENTY	SOUHLAS
	JMÉNO SPISOVA- TELE KLÍMY	SPOJKA PODRADÍCI ŘEKA V JABLONCI		SPZ TRUTNOVA CITOSLOVCE PŘEKVAPENÍ		K ČEMU NĚM. FILM (P. MAY)		OZNAČENÍ LETADEL LIBANONU ŘÍMSKÝCH 1051			
CITO- SLOVCE ZAVÁHÁNÍ			VYSOKÝ ŠTÍHLÝ STROM VECPAT				CIKÁNKY ČÁSTI UŠY (BÁSN)				
ŘÍMSKÁ 6		Tajenka 2 ASIJSKÝ STÁT						DŘEVĚNÁ TYČ CHEM. ZN. ZANIKLÉHO PRVKU MOSANDRIA			
SVĚTADÍL				STŘEDOVĚKÁ STŘELNÁ ZBRAŇ ČAS (MEZIN. ZKR)			HEREC OBRAZ PISMA (POLYGR)				POSTAVA Z JIRÁSKOVY FILOSOFICKÉ HISTORIE
PTÁK BĚZEC					V TOMTO ROCE POSKYTO- VATEL INTERNETU			ČÁSTICE ZVOLACÍ PEČÍNKA			
	OBRENÝ TRANS- PORTÉR (ZKR.)	SUTI SPZ PARMA (ITALIE)			ČESKÝ LYŽAŘ JAPON. VÁHOVÁ MÍRA			PAKISTÁN- SKÁ ŘEKA SPZ HANSESTADT (NĚMECKO)			
OMAMNÉ LÁTKY				MPZ SURINAMU			OLIVOVÉ ZELENÁ BARVA				
CETKA (ŘIDČ.)				OBEC U DO- MAŽLIC			OBRYSOVÁ ČÁRA				

Tajenka křížovky skrývá výrok Nikoly Tesly (1856–1943), amerického vynálezce, fyzika a elektroinženýra: „(Tajenka 1) pouze příjemce, ve (tajenka 2) je totiž jádro, které obsahuje všechny vědomosti, sílu a inspiraci. Do tajemství tohoto jádra jsem nepronikl, ale vím, že existují.“ V posledním loňském čísle skrývala tajenka amerického satirika Davea Barryho: „V dávných dobách, kdy se tomuto období ještě neříkalo „nákupní sezóna“, nazývali ho křesťané Vánoci a chodili do kostela; židé mu říkali chanuka a chodili do synagogy; ateisté chodili na večírky a opíjeli se. Lidé mýjející se na ulicích si pak říkali: „Veselé Vánoce!“, „Veselou chanuku!“ nebo (v případě ateistů) „Pozor na ten sloup!“ Výhru získávají: **Luděk Tyburec**, Vršanská uhelná; **Libuše Šimonová**, Chvaletice; **René Nezbeda**, OBÚ Most. Vyluštěnou tajenku můžete zasílat na adresu: Redakce SEVEN NOVINY, Václava Řezáče 315, 434 01 Most nebo e-mailem: seven.noviny@7group.cz. Ze správných odpovědí vylosujeme tři výherce. Uvádějte přesnou adresu nebo pracoviště pro případné doručení výhry.

VUHU
MOST

Unikátní kniha o POSLEDNÍCH DOBÝVACÍCH STROJÍCH v Podkrušnohoří

- 204 stran
- více než 170 jedinečných fotografií
- autentické výkresové podklady

OBJEDNÁVEJTE ZDE

#DOMOV V DIVOCINĚ

NAŠLY DÍKY REKULTIVACI BĚŽNÉ I VZÁCNÉ DRUHY ŽIVOČICHŮ